

© Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud. Ako su Vam potrebne dodatne informacije, pogledajte detaljnu naznaku o autorskim pravima na kraju ovog dokumenta.

© Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court. For further information see the full copyright indication at the end of this document.

© Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour. Pour plus de renseignements veuillez lire l'indication de copyright/droits d'auteur à la fin du présent document.

Obaveštenje o praksi Suda br. 105

februar 2008.

Žuli i Liberasion d.o.o. protiv Francuske (July and SARL Libération v. France) - 20893/03

presuda od 14.2.2008 [Treće odeljenje]

Član 10

Član 10, stav

Sloboda izražavanja

Krivična osuda direktora izdanja novina zbog klevetanja istražnih sudija u članku o konferenciji za štampu koju su organizovale strane u građanskom postupku: *povreda*

Činjenice: Predmet se odnosio na presudu protiv francuskog dnevnika Liberasion (*Libération*) i direktora izdanja Serža Žulija (*Serge July*) zbog klevete učinjene objavljivanjem članka o krivičnoj istrazi smrti jednog francuskog sudije, koja je nastupila pod sumnjivim okolnostima, dok se nalazio na službenom putu u inostranstvu. Članak, objavljen pod naslovom „Smrt sudije: udovica napada sudije i policajce“ (*Mort d'un juge: la veuve attaque juges et policiers*), sadržao je komentare iznete tokom konferencije za štampu o tom slučaju. Konferencija za štampu je zakazana sa ciljem da obavesti javnost o zvaničnom zahtevu udovice pokojnika za istragu postupaka sudija zaduženih za krivičnu istragu. Tom prilikom je kritikovana istraga. Istražne sudije o kojima je reč su tužile podnosiocima predstavke za klevetu, tvrdeći da su oklevetani u četiri pasusa u članku: „1. Pristrasnost. Ona [udovica pokojnika] se žali na pristrasnost sudija. 2. Istraga slučaja se sprovodi na „bizaran“ način. 3. [Predsednik Unije sudija] je u međuvremenu govorio o „katalogu grešaka“. 4. Jer su oni [istražne sudije] bili spori“. Krivični sud je dva podnosioca predstavke oslobodio krivice. Utvrdio je da je samo pasus koji se odnosio na „pristrasnost sudija“ bio klevetnički. Ovaj sud je, međutim, prihvatio obrazloženje podnosilaca predstavke da su postupali u dobroj veri i zauzeo je stav da je list prilikom izveštavanja o kritikama upućenim istrazi jednostavno vršio svoj zadatak informisanja javnosti. Apelacioni sud je donekle poništio presudu kojom su podnosioci predstavke oslobođeni krivice. Smatrao je da je pored navoda o pristrasnosti sudija i optužba o sprovođenju

istrage na „bizaran“ način takođe bila klevetnička. Taj sud je smatrao da se u pasusima o kojima je reč vređa čast i ugled dvoje istražnih sudija. Apelacioni sud, međutim, nije prihvatio obrazloženje podnosilaca predstavke da su postupali u dobroj veri jer je smatrao da su oni očigledno zakazali u svojoj obavezi da postupaju s oprezom i objektivno. Serž Žuli je proglašen krivim za javno klevetanje državnih službenika, a kompanija je proglašena odgovornom za štetu prema građanskom pravu. Seržu Žuliju je naloženo da plati novčanu kaznu od 10.000 franaka (oko 1.500 evra) kao i odštetu u istoj vrednosti svakom od tužilaca u parničnom postupku i da u Liberasionu i još jednom dnevniku sa nacionalnom pokrivenošću objavi saopštenje sa osnovnim stavovima presude. Apelacioni sud je takođe naložio podnosiocima predstavke da zajedno i odvojeno tužiocima u parničnom postupku plate 20.000 franaka (oko 3.000 evra) na ime troškova koje nije platila Država. Podnosioci predstavke su se žalili na pogrešnu primenu prava, između ostalog i na povredu člana 10 Konvencije, ali neuspešno.

Pravo: Presuda protiv podnosilaca predstavke predstavljala je mešanje u njihovo pravo na slobodu izražavanja. Ovo mešanje je bilo propisano francuskim zakonom i težilo je postizanju legitimnih ciljeva zaštite ugleda istražnih sudija o kojima je reč, u njihovom svojstvu državnih službenika, i očuvanja autoriteta i nepristrasnosti pravosuđa.

U pogledu pitanja da li je mešanje bilo „neophodno u demokratskom društvu“, štampa predstavlja jedno od sredstava putem kojeg političari i javno mnjenje mogu da utvrde da li sudije vrše svoje odgovorne dužnosti na način koji je u skladu sa ciljem koji leži u osnovi zadatka koji im je poveren. Ovo se naročito odnosilo na ovaj predmet, jer su se komentari izrečeni na konferenciji za štampu neposredno odnosili na sudsku istragu jednog osetljivog krivičnog slučaja o kojem su mediji izuzetno detaljno izveštavali. Shodno tome, vlasti su imale ograničeno polje slobodne procene prilikom ocene „neophodnosti“ sporne mere.

Sud nisu uverili razlozi koje je predočio Apelacioni sud. Članak u pitanju je predstavljao izveštaj sa konferencije za štampu u vezi sa predmetom koji se već nalazio u javnom domenu a zadatak nacionalnih sudova nije bio da štampi nameću sopstvene stavove o tehnikama izveštavanja koje novinari treba da primenjuju prilikom saopštavanja informacija. Štaviše, u članku je propisno korišćen kondicional a na nekoliko mesta i znaci navoda kako ne bi došlo do zabune čitalaca u pogledu toga šta su izjavili govornici, a šta predstavlja analizu novina. Takođe je, zarad čitalaca, svaki put navedeno ime govornika, usled čega se nije moglo tvrditi, kao što je to učinio Apelacioni sud, da su neki pasusi mogli biti pripisani novinaru, a time i podnosiocima predstavke. Štaviše, u članku nije iskazan nikakav lični animozitet prema sudijama.

Granice prihvatljive kritike su šire u pogledu državnih službenika, kada postupaju u službenom svojstvu. Razlozi koje je Kasacioni sud naveo prilikom odbijanja žalbe podnosilaca predstavke nisu bili ni relevantni ni dovoljni, s obzirom na to da su u pitanju sudije, obojica državni službenici koji su zaposleni u „osnovnim institucijama Države“, te kao takvi mogu predstavljati predmet ličnih kritika u okviru „prihvatljivih“ granica, koje nisu izražene samo na teoretski i opšti način. U pogledu obrazloženja Apelacionog suda zasnovanog na upotrebi prideva „bizaran“, ovaj opis, iako, istina, nije pohvalan, je u članku pripisan jednom od učesnika na konferenciji za štampu i sam novinar ga nije koristio. U svakom slučaju, podnosioci predstavke nisu pribegli ni određenom nivou preterivanja ili provokacije, mada je i to dozvoljeno u ostvarenju novinarskih sloboda. Sud nije smatrao da su izrazi o kojima je reč „očigledno uvredljivi“ za dvoje sudija o kojima se radi i zauzeo je stav da navedeni osnov za zaključak da podnosioci predstavke nisu postupali u dobroj veri nije bio u skladu sa načelima vezanim za pravo na slobodu izražavanja i ulogu štampe kao „čuvara javnosti“.

Zaključak: povreda (jednoglasno).

Član 41 – 7.500 evra dosuđeno oboma podnosiocima predstavke zajedno.

Obaveštenja o praksi Suda dostupna su na sledećem linku: [Case-Law Information Notes](#)

© **Savet Evrope/Evropski sud za ljudska prava, 2012.**

Engleski i francuski predstavljaju službene jezike Evropskog suda za ljudska prava. Ovaj prevod je realizovan uz podršku Trast fonda za ljudska prava Saveta Evrope (www.coe.int/humanrightstrustfund). On ne obavezuje Sud, niti Sud preuzima bilo kakvu odgovornost za njegov kvalitet. Može se preuzeti iz baze podataka sudske prakse Evropskog suda za ljudska prava HUDOC (<http://hudoc.echr.coe.int>) ili iz bilo koje druge baze podataka kojoj ga je Sud prosledio. Može se objavljivati u nekomercijalne svrhe pod uslovom da se navede ceo naslov predmeta, zajedno sa navedenom naznakom o autorskim pravima i uz pominjanje Trast fonda za ljudska prava. Molimo Vas da kontaktirate publishing@echr.coe.int ukoliko nameravate da koristite bilo koji deo ovog prevoda u komercijalne svrhe.

© **Council of Europe/European Court of Human Rights, 2012.**

The official languages of the European Court of Human Rights are English and French. This translation was commissioned with the support of the Human Rights Trust Fund of the Council of Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). It does not bind the Court, nor does the Court take any responsibility for the quality thereof. It may be downloaded from the HUDOC case-law database of the European Court of Human Rights (<http://hudoc.echr.coe.int>) or from any other database with which the Court has shared it. It may be reproduced for non-commercial purposes on condition that the full title of the case is cited, together with the above copyright indication and reference to the Human Rights Trust Fund. If it is intended to use any part of this translation for commercial purposes, please contact publishing@echr.coe.int.

© **Conseil de l'Europe/Cour européenne des droits de l'homme, 2012.**

Les langues officielles de la Cour européenne des droits de l'homme sont le français et l'anglais. La présente traduction a été effectuée avec le soutien du Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme du Conseil de l'Europe (www.coe.int/humanrightstrustfund). Elle ne lie pas la Cour, et celle-ci décline toute responsabilité quant à sa qualité. Elle peut être téléchargée à partir de HUDOC, la base de jurisprudence de la Cour européenne des droits de l'homme (<http://hudoc.echr.coe.int>), ou de toute autre base de données à laquelle HUDOC l'a communiquée. Elle peut être reproduite à des fins non commerciales, sous réserve que le titre de l'affaire soit cité en entier et s'accompagne de l'indication de copyright ci-dessus ainsi que de la référence au Fonds fiduciaire pour les droits de l'homme. Toute personne souhaitant se servir de tout ou partie de la présente traduction à des fins commerciales est invitée à le signaler à l'adresse suivante : publishing@echr.coe.int